

EIND GOED, AL GOED

Een komedie in veertien tonelen

door

MICHEL MEISSEN

(Met dank aan de dramaturgen Gitta op den Akker,
Gudrun Beckmann en Aad van der Meer)

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **EIND GOED, AL GOED** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MICHEL MEISSEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Houthakker

Sprokkelaarster

Molenaar

Wasvrouw

Koning - koning van Frankrijk

Helena - dochter van een beroemd arts

Bertram - Graaf van Roussillon

Een zeer krachtige dienaars

Engel 1 - een vrouw

Engel 2 - een man

Dienaren

(enkele dubbelrollen zijn mogelijk)

INLEIDING

'Eind goed, al goed' speelt omstreeks 1600 in Frankrijk. Enkele karakters - Helena, Bertram en de koning - zijn in aanzet ontleend aan 'Eind goed, al goed' van William Shakespeare. Het gaat in dat stuk om listige handelingen die leiden tot het veroveren van een weigerachtige geliefde. Van die verhaallijn, die Shakespeare als Italiaanse vertelling kende, is gebruik gemaakt. Omstreeks 1600 treden we een wereld binnen van standen en handwerk: van koning, graven, genezeres, dienaren, houthakker... In die wereld neemt de aandacht voor het collectief af en gaan mannen en vrouwen op zoek naar persoonlijke ruimte. De hemelpoort is dichtbij. Engelen, die soms aan twintigste eeuwers doen denken, spelen mee. Eind goed, al goed: een vrolijk spel.

SUGGESTIES VOOR DECOR:

Op de voorgrond staan twee pilaren. Eén daarvan kan omgedraaid worden en toont, in de verte, enkele dorpse huizen (voor het eerste toneel). De ander kan omgedraaid worden en is dan een door onweer gekliefde boomstronk (voor het dertiende toneel). Door nauwkeurige belichting en door met de pilaren te schuiven kan het toneel vergroot worden tot een koninklijke zaal. Door beide pilaren dicht bij elkaar te plaatsen kan een wat meer intieme koninklijke slaapkamer worden aangegeven (tweede toneel). Excentrisch geplaatst, kunnen de pilaren een schuine zijde aangeven van een binnenplaats (zevende toneel). De engelen kunnen zoveel mogelijk op de achtergrond achter gaasdoek spelen. Door belichting kunnen zij dan - indien gewenst - verschijnen en verdwijnen.

EERSTE TONEEL

Omstreeks 1600. In een dorp, niet ver van Parijs. Houthakker, sprokkelaarster.

HOUTHAKKER: Gaan wij naar het bos?

SPROKKELAARSTER: Jij gaat en ik ga. Wij gaan niet.

HOUTHAKKER: Met jou wil ik wel houtjes hakken.

SPROKKELAARSTER: Ik vind mijn houtjes kant en klaar. Ik hoef ze slechts te binden.

HOUTHAKKER: Je moet ze eerst nog vinden.

SPROKKELAARSTER: Terwijl ik zoek vind ik naast hout de mooiste hanekammen, eekhoortjesbrood, ringboleten.

HOUTHAKKER: Voor een vrouw die zo goed zoeken kan heb ik iets moois verborgen. (*molenaar op*)

MOLENAAR (*toont een hemd*): Het hulpje van de wasvrouw bracht mij dit! Dat zou ze voor me wassen. Ze heeft het door het drek gesleurd.

HOUTHAKKER (*probeert de molenaar tegen te houden*): Kalm, molenaar.

MOLENAAR: Ik grijp haar bij de nek en sleur haar door de paardedrollen.

SPROKKELAARSTER: Blijf hier, niet naar haar toe!

MOLENAAR: Ik laat niet met mij sollen.

WASVROUW (*op*): Wat sta jij weer te schreeuwen en te malen, molenaar. Het hele dorp kan je horen.

MOLENAAR: Ze moeten maar eens weten hoe jij wast.

WASVROUW: Jouw meel is om te braken!

MOLENAAR: Jij bent de goorste wasvrouw van het land. Neem terug dat hemd!

WASVROUW: Geen vinger zal ik eraan raken.

MOLENAAR: Je liet me wel betalen. (*duwt haar het hemd in handen. Zij gilt en krabt*) Kat, ik zal je villen!

HOUTHAKKER (*probeert de molenaar in bedwang te houden. Tegen de sprokkelaarster*): Die twee zijn zot!

WASVROUW: Die meelbaal krab ik stuk, aan stroken!

MOLENAAR: In mijn molen malen!

WASVROUW: Dat bleke smoelwerk laat ik bloedend overkoken.

SPROKKELAARSTER (*houdt de wasvrouw vast*): Het gaat met die twee al maanden mis.

MOLENAAR: Dat wijf moet voor mij wassen!

WASVROUW: Dat meel van jou is rotter dan dat hemd.

MOLENAAR: Wat ik verkoop heeft klasse. Nooit een klacht over mijn meel.

WASVROUW: Goor zou jou beter passen! (*rukt zich los en rent af*)

MOLENAAR: Een hemd vol stront! (*gaat af*)

HOUTHAKKER: Dit zijn te kwade burenen.

SPROKKELAARSTER: Ze kan niet naar een andere molenaar.

HOUTHAKKER: Een andere wasvrouw is er niet voor hem. Dit leidt tot ernstige kwetsuren.

SPROKKELAARSTER: Tot moord! Iemand moet ze tot rede brengen.

HOUTHAKKER: Dat kan alleen de koning. Die is streng en wijs, een zegen voor dit land. Spreek jij met haar, ik zal de molenaar bepraten.

SPROKKELAARSTER: We moeten snel zijn, hij heeft tering, droogt uit. Zijn dood moeten we dagelijks vrezen.

HOUTHAKKER: Het zit in zijn buik en zweert en doet hem zwellen. Niets kan hem nog genezen... (*wil haar kussen*)

SPROKKELAARSTER: Het is tering zeg ik je. (*weert hem af*) Hij is zo mager dat hij weg kan vliegen. Geen mens durft in zijn buurt een wind te laten.

HOUTHAKKER: Het is een zwelling, het stuwt daar in hem, welt als een bron kwaadaardig vocht. (*pakt haar*) Als ik jou kon...

SPROKKELAARSTER: Wat liet jij je bedriegen. Het is tering! (*duwt hem weg*)

HOUTHAKKER: Ach, het nieuws verandert per dag, per week. Je hebt lippen om te zoenen. De één zegt dit, de ander dat. Een arts is niet veel beter dan een leek. Die borsten zijn al jaren top, daar val ik op.

SPROKKELAARSTER: Hak jij maar hout en laat je bomen vallen.

HOUTHAKKER: Als ik alleen ben zie ik benen, borsten, jouw gave warme huid, blank als een beuk, een vogeltje dat ik kan laten zingen. Maar jij gelooft me niet. Wat is de waarde van berichten?

SPROKKELAARSTER: Eén ding is zeker. De koning is ernstig ziek.

HOUTHAKKER: Dat is de strekking. Nu rest ons nog te vinden welke kwaal ons kan verbinden.

SPROKKELAARSTER: Een geschikte ziekte voor de koning?

HOUTHAKKER: Voor jou en mij is het gewoon koliek.

SPROKKELAARSTER: Dat is toch iets voor paarden?

HOUTHAKKER: Het kan vast ook bij bejaarden. Een koliek die hem snel het leven rooft, de dood aanzegt, doet zwellen en verteert. De bijl ligt aan de boom en zal hem spoedig vellen. Akkoord?

SPROKKELAARSTER: Akkoord. De koning heeft koliek en zal niet lang meer leven. Hoe heeft hij die ziekte opgedaan?

HOUTHAKKER: Mijn hout laat ik nog in het bos. Ik ga de molenaar bepraten. Zie ik je later bij mijn bomen, dan zal ik iets tonen. Daar zul je klokjes horen luiden.

SPROKKELAARSTER: Neem jij het bos ten noorden, ik neem het wel

ten zuiden. Ik ga nu naar de wasvrouw. Voor vanavond zijn we klaar. Jij doet het met de molenaar. *(beide af)*

TWEEDE TONEEL

Rond 1600. Parijs, de koninklijke slaapkamer in het koninklijk paleis. De koning zit doodziek in zijn stoel, de ogen gesloten. De zeer krachtig gebouwde dienaress kijkt angstig naar haar koning, loopt om hem heen. Ze is blij als hij begint te spreken. Ze wuift met een hand, zijn ogen blijven gesloten.

KONING: Zo breed is deze tunnel, geurig, licht van een lentedag. Die man, daar bij die poort, moet Petrus zijn. Ik haast mij naar hem toe. Dit nieuwe lijf gaat goed, geeft rust, het oude nog beneden, sterft. Goedemorgen jonge dames, wat bent u schimmig, ik zie bijna geen handen, geen voeten, ik kijk door u heen, wat zit u vol met druppels vuur als diamanten; hoe heerlijk. U bent duur. Loopt u net als ik verloren? Hoe komt u hier? *(dienaress prikt in haar koning, hij reageert daar niet op)*

DIENARES *(bedroefd)*: Voor u heb ik mijn lijf gestaald, alles uit de kast gehaald door oefening. Nu ik menig man de nek kan breken, bent u, mijn koning, toch bezwaken. Wat u bedreigen kon heb ik geweerd. Maar dat gezwel daar in uw buik, daarover heb ik niets geleerd... Oh liefste, koning, laat mij niet alleen!

KONING *(hoort haar niet)*: Verdronken?! Zo jong, zo schoon, eenvoudig geboren, dat hoor ik aan uw spraak, maar in alles lijkt u nu voornaam. U bent mij aangenaam. Die Petrus heeft zich niet geschoren, ziet u dat, en hij is dikker dan ik dacht. *(dienaress schudt wat met de koning, hij reageert niet)*

DIENARES: Koning, het rijk heeft u nodig! *(voelt)* Je hart klopt nog, zij het zwak. *(terzijde)* Je raadslieden vergaderen dag en nacht, niemand weet raad. Artsen plaatsten bloedzuigers rond je koninklijke fistel. De koninklijke buik leek wel een speldenkussen. Ik zag ze ondertussen zwellen van vijf naar wel tien centimeter, zag rode strepen zich verbreden tegen hun groene achtergrond. En hoe ze, volgezogen, dubbeldik van koninklijk bloed loslieten. Ze boerden van genoeg. Anderen hanteerden de klisteerspuit, tenslotte rook het hele paleis naar die koninklijke lavementen. Eén zeer geleerde arts liet je koninklijke linkervoet vastbinden en kerfde met bot gemaakt lancet een driehoekje in je koninklijke grote teen. Weer een ander prikte met doornen van de gele roos in je oren, ondertussen rozenwater in je

neusgaten druppelend. Maar jij werd alleen maar bleker en zwakker. Zullen ze nog iemand bij je laten voor een laatste poging? *(voelt zijn hoofd, zijn lippen)* Zal ik je spoedig gaan begraven? Kan ik je nu nog laven? *(gaat af)*

KONING: Ik heb hem goed bekeken, die Petrus. Hij lijkt mij een ruimhartig man. Ik dacht dat bezwaarlijk voor toegang tot de hemelpoort. Des te beter, dus, schone dames, kom mee, en zoek met mij vertier. Wat zegt u? U wilt mijn voorspraak? U vergist zich, in dit godenrijk heb ik geen stem. Goed. Als u wilt. Het is waar, met woorden kan ik overweg. Ik vraag het hem. Zeg Petrus: Mogen wij binnen in deze hemelse woning, deze dames en ik? Ik was koning. *(Helena en dienaressen op)*

HELENA *(heeft met schrik de laatste woorden van de koning gehoord. De dienaressen draagt een blad met een karaf water, een beker, enkele flesjes. Ze knielt bij de koning, pakt zijn hand, kust de ring)*: Uw dienaressen Helena, heer. Zij komt u genezen en kust nederig de ring.

DIENARES *(terzijde)*: De dienaressen ben ik. Ik, die al jaren bij hem waak.

KONING *(gaat een schok door hem heen)*: Dat is maar een ding.. *(kijkt haar aan)* Verdraaid, wat doe ik hier? *(heft moeizaam een hand en streelt haar hoofd)*

HELENA *(trekt zich terug, buigt voor hem)*: Heer, uw dienaressen.

DIENARES *(terzijde)*: Nog slapper dan een ganzeveer.

HELENA: Helena. Gekomen om u te genezen.

KONING: Waar zijn wij? Willen wij hier wel wezen?

HELENA: In uw paleis, heer.

KONING: Leven wij? Ik was in een andere wereld, voorbeeldig schimmenrijk, heel aangenaam, en toen kwam jij.

HELENA: Vergeef mij heer, ik wil slechts uw geluk.

KONING: Dat brak jij stuk. Wij kennen jou niet. *(kijkt rond)* Dit is de kale hemel Aarde. *(krijgt een pijnscheut)* Dat zal niet lang meer duren. *(sluit de ogen, zakt weg in zijn stoel)* Laat ons gaan.

HELENA: U blijft hier, o koning! *(gaat naar hem toe, streelt hem, ziet dat hij dat aangenaam vindt. Voorzichtig kust ze hem. De koning reageert. Zijn handen zoeken haar. Hij wordt levendiger. De dienaressen beziet het gebeuren met afkeer)* Oh, zoete koning, blijf.

KONING: Diamanten schittering, gouden rust, hemels vertier, land van belofte, heb jij weggekust... Je kussen zijn zoet, maar zulk kort getortel zijn wij al lang ontgroeid, begeren wij niet meer. Had mij gelaten waar ik nu behoer en waar ik niet regeer.

HELENA: Voor u komt ginds nog tijd genoeg, blijf hier.

KONING: Het was voor ons voorbij. Het vorstelijk beroep geeft niet zoveel vertier; althans indien de vorst in wijsheid wil besturen. Om

netjes met macht om te gaan, komt het dagelijks op krachtsport aan. Steeds mans met klachten, vaak waar, vaak ten halve gelogen. En soms worden wij geheel bedrogen. De vorst moet wikken, wegen, zijn oordeel moet uiteindelijk zuiver zijn want niemand spreekt hem tegen. Maar is een oordeel vals, gebeurt dat zelfs op rij, dan komen kwade krachten vrij. Gij zijt een schone jonge vrouw. Als wij voor jou moeten blijven, zul je veel moeten geven.

HELENA: Ik geef u alles heer, maar kom tot leven. *(er groeit wellust in de koning. Helena wenkt de dienaress. Zij zet het blad neer. Zij doet druppels uit enkele flesjes in een beker, schenkt er water bij)* Drink. *(koning neemt een klein slokje, reageert met afschuw en raakt even geheel overstuur. De dienaress komt dreigend dichterbij, maar aarzelt of zij in moet grijpen)*

KONING: Duivelin! *(zijn zieke lichaam kronkelt, maar komt na enige tijd tot rust)*

HELENA *(volgt zijn reacties angstig, streelt zijn wang. Hij zoekt haar hand. Ze zegt bezwerend)*: Leef, keer terug, uw krachten keren weer, het leven roept u, voedt u, het woedt in u, o koning. Ik eis, keer terug in uw paleis.

KONING *(rilt hevig, opent de ogen)*: Wat doe ik nu?

HELENA: U trilt nu als een espeblad. Het medicijn is vruchtwater voor uw nieuwe leven, laat het gedijen. *(fluisterend en verleidelijk)* U was verloren, u wordt opnieuw geboren.

KONING *(haalt zeer diep adem, schudt het verleden van zich af, gaat wat rechter zitten)*: Zo jonge dame, zijn wij het doel van je bezoek?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto